

Տիրան Թերզեան

Ծնած է Կարին, Չիֆթ Մինարեի կողքի թաղը, Յունիս 25, 1912-ին, ըստ յերագային Կարնոյ Առաջնորդարանէն հանուած քոմարներուն: Զաւակն է Սարգիս եւ Լուսինբակ Զիրքճեաններու: Ունեցած է երեք քոյրեր՝ Նագենիկ, Վարսենիկ, Շուշանիկ եւ եղբայր մը՝ Արամ:

1915-ին, հանդերձ ընտանեօք կը տեղահանուին ու կը բշտին դէպի Մուսուլի անապարները: Տայրը կը բաժնեն ընտանիքէն, ան կ'ազարի ստոյգ մահէն իր պարսկահայարակ ըլլալուն պարճառով: Իսկ մայրը կը մահանայ Մուսուլէն 2 ըմ. հեռաւորութեան անապարին մէջ, ուր եւ կը կորսնցնէ հետքը իր հարազատներուն: Կ'ըսեն թէ եղբայրը Արամ փախուստ կու տայ, իսկ քոյրը՝ Շուշանիկ հոն կը մահանայ: Նակառակ այն ժամանակուան տարածայնութիւններուն թէ հայրն ու եղբայրը զիրենք փրկուած են, անոնք առ յաւեր մնացած են բաժանուած:

Անապարին մէջ Արաբ պետեին կը վերցնէ Տիրանը եւ պարկ մը ցորենի փոխարէն կը յանձնէ Ասորիներու Պապրիարքարանը, որովհետեւ անոր կործքին փոքր խաչ մը կախուած կ'ըլլայ: Պապրիարքարանը զինք կը յանձնէ Ասորի ընտանիքի մը, ուր ինք որպէս հոգեգաւազ կ'ապրի երեք տարիներ:

1917-ին կը սկսի հայ քահանաներու եւ օտար միսիոնարներու ջանքերով փնտրուողը հայ որբերու եւ օր մը, հակառակ իր կամքին կ'առնեն վեց տարեկան երեխան եւ կը յանձնեն հայկական պապասպարանին: Նոն իր քոյրը Վարսենիկ կը գտնէ զինքը: Ծուրով այնտեղ

հաւաքուած որբերը կը փոխադրեն Տայեայ ու կը տեղադրեն Պապրեի Ահարոնեանին Տայկական որբանոցը, որուն խնամապարները Տանիմարքացիներ էին: Տայեայի մէջ Տիրան կը միանայ նաեւ իր մեծ քրոջ՝ Նագենիկին, որ եկած էր Մերսինէն:

1923-ին, որպէս փայտուն աշակերտ՝ զինք կը հանեն որբանոցէն ու կը դնեն Տայեայ Տայկագեան Վարժարանը գոր կը յաճախէ երկու տարի: Անկէ կը փոխադրուի Լիբանան հանրաճանաօթ Ճիպլէյի որբանոցը, ուր վեց ամիսներ մնալէ ետք կը փոխադրեն զինք Անթիլիասի որբանոցը, ներկայի Կիլիկեան Թեմի Կաթողիկոսարանն ու համալիրը: Տոս եւս եօթը ամիս ետք որբանոցը կը փակուի, որբերը կը ցրուեն, Տիրան կը վերադառնայ Տայեայ, ուր կը սկսի իր դերձակութեան արհեստին, որ ստրված էր իր որբանոց ու դպրոց յաճախած տարիներուն ամառները աշխատելով: Տայեայի մէջ 1925-ին ան կը միանայ Տ.Մ.Ը.Մ.-ի սկաւորական կազմին իսկ 1929-ին ան կը դառնայ շարքային անդամ Տայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան: 1933-ին կ'ամուսնանայ բնիկ կարնեցի Եսթեր Պահարեանին հետ, կազմելով իր բոյնը:

1933-1935 իր զինուորական դերձակի գործերուն պարճառով ան պարբերաբար կը գործէ ու կ'ապրի Տայեայ, Դամասկոս եւ Ճէպէ Տրուզ, գործին եւ ընտանիքին զուգահեռ տանելով միութենական եւ կուսակցական գործունէութիւն: Տիրան եւ Եսթեր կ'ունենան մէկ աղջիկ՝ Շուշանիկ, եւ երկու մանչ՝ Վազգէն եւ Վարուժան:

1935-էն մինչեւ 1954 իր Գանապա հաստատուիլը, ան Պէյրութի մէջ մաս կը կազմէ Տ.Մ.Ը.Մ.-ի, Տ.Յ.Դ.-ի եւ Կարնոյ Տայրենակցական Միութեան որպէս գործօս եւ պատասխանատու անդամ ու վարչական, վայելելով յարգանքն ու համակրանքը իր ղեկավարներուն, գործակիցներուն ու բարեկամներուն: Ան մասնակցած է բազմաթիւ Շրջանային ժողովներու, իր տունն ու կարողութիւնը տրամադրելով ազգային, միութենական եւ կուսակցական աշխատանքի: Նոյնը եղած է ան 1954-էն ետք Գանապայի Մէնթ Քաթերիկը քաղաքին մէջ: Իր չարքաշ ամենօրեայ աշխատանքի կողքին, եղած է օրինակելի հայ, հաւաքաւոր կուսակցական եւ իր անժխարելի բաժինը բերած է Գանապահայութեան վերակազմութեան եւ նոր օճախներու կազմակերպման գործին:

1970-ին առաջին անգամ ըլլալով այցելեց հայրենիք, ուր գտաւ իր հարազատներէն ոմանք:

1986-էն ի վեր ան կ'ապրի Թորոնթոյի մէջ, Ֆիզիքապէս դանդաղած, սակայն ոչինչ պակասած է իր մտածումներէն, իր սրբէն ու հոգիէն փոխանցելու սերն ու նուիրումը հանդէպ իր ժողովուրդին ու հայրենիքին, իր ընտանեկան պարագաներուն, իր ընկերներուն եւ իր շրջապարին: